

3. Landingerne og markedet for fisk

Landings- og markedsstatistikken for fisk m.m. udarbejdes på basis af afregningerne for handel med fisk, krebs- og bløddyr i første omsætningsled.

Opkøbere/ indberettere

Enhver, der som første led i omsætningen modtager eller køber fisk, krebs- og bløddyr direkte fra fiskere til salg på hjemmemarkedet, udførsel herunder transitering, eller forarbejdning for senere salg, er forpligtet til at indberette herom til Fiskeridirektoratet. Det samme gælder for fiskere, der afsætter egen fangst direkte til forbrugere, forarbejder eller eksporterer egen fangst. Reglerne herfor er fastlagt i bekendtgørelse om afgivelse af oplysninger om fangst af fisk, krebs- og bløddyr¹.

At oplysningspligten påhviler førstehåndsmotageren sikrer indberetning af alle direkte landinger af fisk m.m. uanset salgsmetode, og uanset om landingen sker fra danske eller udenlandske fartøjer. I 2002 modtog Fiskeridirektoratet indberetninger fra 290 førstehåndsmotagere, heraf var 15 fiskeauktioner og 16 samlecentraler.

Værdiansættelsen

Den ilandbragte fisk landes enten direkte til opkøberen (direkte salg), modtages af en samlecentral til sortering og afsætning via auktioner eller opstilles på fiskeauktionen af fiskeren selv.

Priser

De priser, der indberettes til Fiskeridirektoratet, er eksklusiv moms. Landingsomkostningerne og eventuelle importafgifter ved landinger fra udenlandske fartøjer indgår normalt ikke i prisen. En undtagelse herfor er bl.a. på Bornholm, hvor det er almindeligt, at opkøberen af fisken afholder visse af landingsomkostningerne, hvorfor afregningspriserne bliver noget lavere.

Ved danske fiskeres landinger i udenlandske havne er prisen omregnet til danske kroner på basis af dagskursen på salgstidspunktet.

Industrifisk

Arter i industrifiskeriet

Industrifisk er fisk, der fiskes og landes udelukkende med henblik på anvendelse som råvarer i fiskemels- og fiskeolieindustrien samt som dyrefoder og andet ikke-menneskeligt konsum. Industrifisken består normalt af meget små fisk, f.eks. af arterne tobis, sperling, blåhvilling, hestemakrel og brisling, og kan indeholde bifangster af andre arter, f.eks. sild. Ved indberetning af industrifiskelandingerne bliver kun hovedarten, dvs. den art, der er mest af i lasten, oplyst på afregningen².

Et omfattende stikprøvesystem med mindst én stikprøve pr. 1.000 ton industrifisk betyder, at Fiskeridirektoratet er i stand til at skønne sikkert over bifangsterne i dette fiskeri.

Konsumfisk

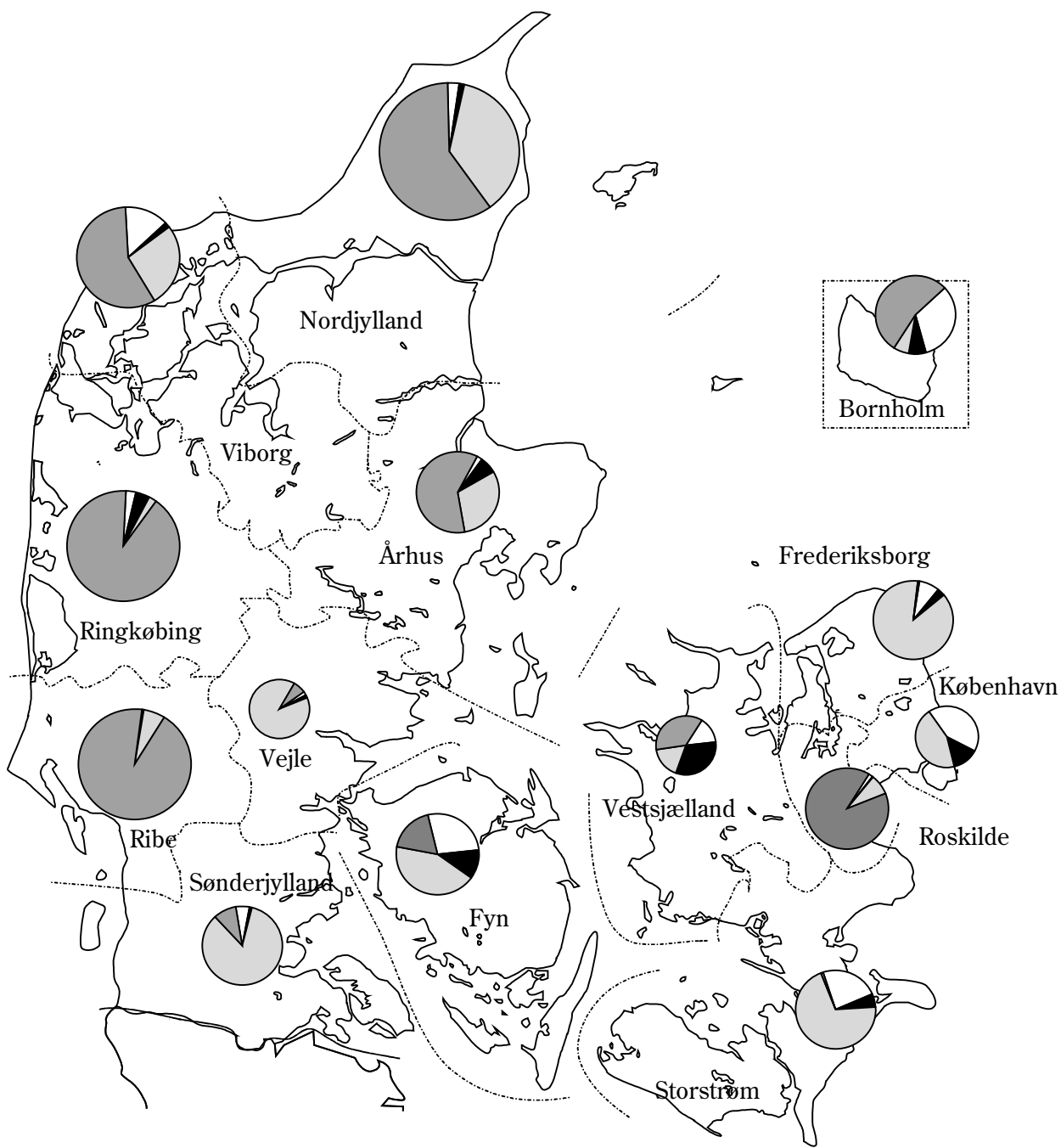
Konsumlandinger og konsumanvendelse

Konsumfisk fiskes og landes med henblik på anvendelse til menneskelig konsum. Selv om konsumfisken på tidspunktet for landingen er konsumegnet, kan den senere blive anvendt som råvare i fiskemel. Det kan enten være, fordi fisken ikke har kunnet afsættes på markedet, jvf. nedenfor om prisordning, eller fordi den er blevet kasseret af hygiejniske grunde. For nogle fiskearter er den konsumanvendte mængde derfor mindre end de samlede konsumlandinger af den pågældende fiskeart.

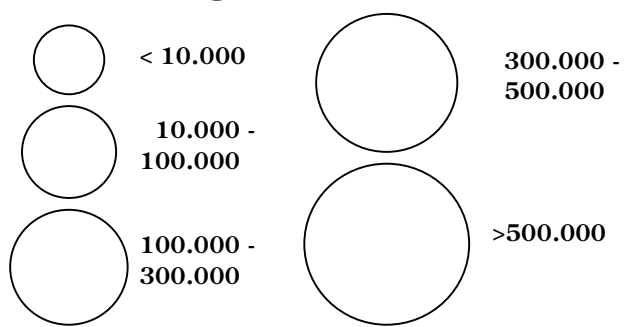
Behandling og opbevaring på fartøjerne

Sild og makrel landes normalt urenset. Ofte opbevares fangsterne i køletanke om bord på fartøjerne og landes direkte herfra³. For hovedparten af de øvrige konsumarter landes fisken rensset; men landinger af urenset eller levende fisk forekommer også.

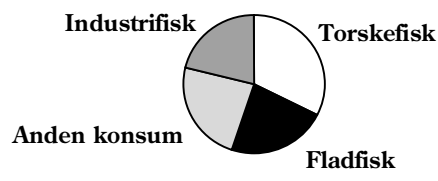
Figur 3.1 Samlede landinger fordelt på amter 2002

Mængde i tons:

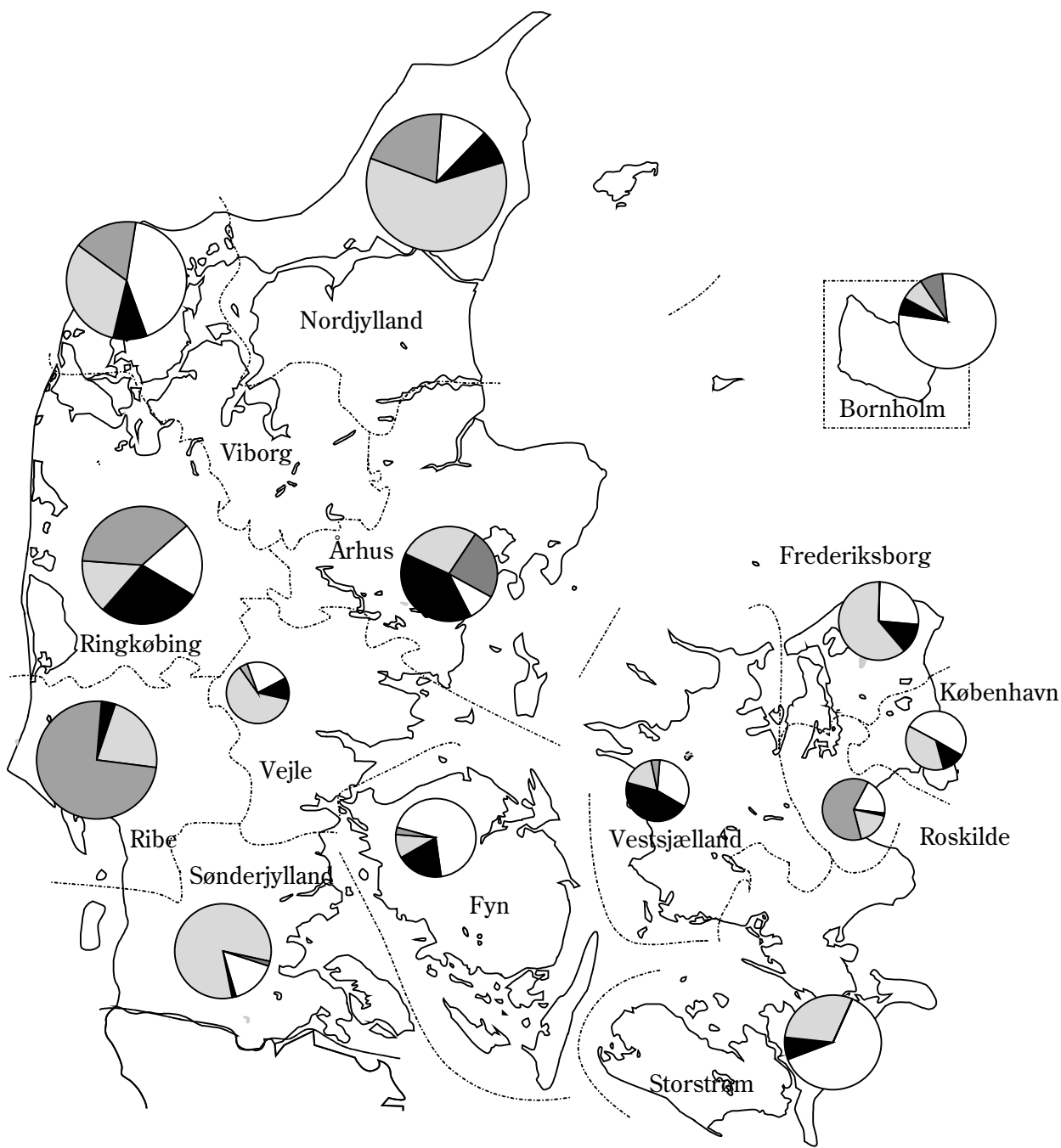

Artsfordeling:

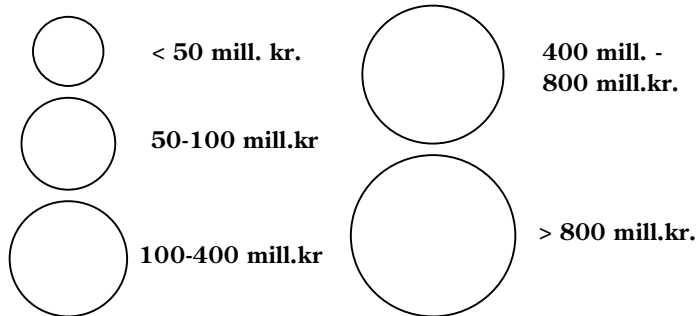

Figur 3.2

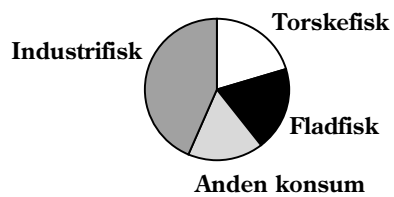
Værdien af samlede landinger fordelt på amter 2002

Værdi i kr:

Artsfordeling:

Markedsordningen

Inden for EU er der en fælles markedsordning for fiskerivarer⁴ omfattende en ordning for priser, for samhandel og for fastlæggelse af fælles handelsnormer.

Handelsnormer

Efter handelsnormerne skal fisken klassificeres på sorteringsstørrelse (1, 2, 3 osv. med 1 som den største), og efter kvalitetskategori (E=ekstra, A=første og B=anden sortering). Nærmere beskrivelse af reglerne findes i en forordning om fastlæggelse af fælles markedsnormer⁵.

Mindstepris-system

Prisordningen omfatter et mindsteprissystem, der sikrer de fiskere, der er medlemmer af en producentorganisation (PO), en minimumspris for den landede fisk, såfremt markedsnormerne er opfyldt. Inden for en af EU fastlagt ramme fastsætter PO'en en tilbagetagespris, under hvilken PO'en ikke sælger de af deres medlemmer indleverede varer. Hvis fisken ikke kan afsættes til en pris, der mindst er lig med tilbagetagesprisen, trækker PO'en partiet tilbage fra markedet, og udbetaler fiskeren en godtgørelse for de tilbagetagne varer.

Den tilbagetagne fisk må ikke genfremsættes på markedet som konkurrerende vare, men skal forarbejdes til et andet produkt. I Danmark afsættes de tilbagetagne partier til fiske- og fiskeolieindustrien.

¹ Bekendtgørelse nr. 1175 af 17. december 1999 om registrering og kontrol af oplysninger om fisk, der landes direkte, og fisk, der importeres.

² En stikprøvebaseret biologisk artsfordeling af industrifiskeriet udarbejdes på international basis i arbejdsgrupperne under Det Internationale Havundersøgelsesråd ICES.

³ Bekendtgørelse nr. 155 af 27. februar 1998, med senere ændringer, om behandling og opbevaring m.v. af fisk og fiskevarer om bord i fartøjer.

⁴ Rådsforordning (EØF) nr. 104/2000 af 17. december 1999 om den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter (EFT nr. L 77/22 af 21. januar 2000).

⁵ Rådsforordning (EØF) nr. 2406/96 af 26. november 1996 om fælles handelsnormer for visse fiskerivarer (EFT nr. L 334 af 23. december 1996), med senere ændringer.

3. Landings and the market for fish

Statistics on landings and the market for fish, crustaceans and molluscs are compiled using the sales notes from the first-hand sales.

Reports by purchasers, receivers and collectors

Anyone who is the first to buy, receive or collect fish etc. directly from the fishermen for sale on the home market, for export (including transit) or for processing, is obliged to report to the Directorate of Fisheries. The same applies to fishermen who sell their own catch directly to the consumers, process or export their own catch. The terms for reporting are prescribed in a Ministerial order¹.

The obligation to report for all persons performing first-hand handling of the fish ensures the reporting of all landings regardless of the method of marketing and the nationality of the fisherman. During 2002 a total of 290 firsthand dealers reported to the Directorate of Fisheries of which 15 were Fish Auctions and 16 were corresponding fish-collecting agencies.

Prices and values

The landed fish is sold directly to the purchaser, handed over to a fish-collecting agency, or presented on the fish auction by the fisherman himself.

Prices

The prices obtained from the sales notes are exclusive of VAT. Landing costs and import duties (if applicable) are also excluded. However this is not standard for the sales notes from Bornholm, where it is common to allow the purchaser of the fish to cover some of the landing costs; thus sales prices tend to be lower in this region.

For Danish landings abroad the prices are converted into Danish Kroner (DKK) using the exchange rate for the day of marketing.

Fish for reduction

Species in industrial landings

The term »industrial landings« refers to landings resulting from fisheries directed upon and used exclusively for reduction to fish meal and fish oil in small mesh size fishery. The industrial landings consist usually of very small fish of the species sandeel, Norway pout, blue whiting, Atlantic horse mackerel or sprat, and may comprise by-catches of other species like herring. On the sales note from the industrial landing only the main species are reported (that is, the most dominant species of the catch²).

A comprehensive system of samples with at least one sample per 1,000 tonnes of landed fish for reduction ensures that the Directorate of Fisheries are able to make a good estimate of the by-catches in this fishery.

Fish for human consumption

Herring and mackerel are usually landed ungutted, often directly from tanks onboard the vessels. Most of the other species for human consumption are gutted and iced before landing, but ungutted and live fish are landed as well³.

Consumption landings and consumption use

Fish, which are caught and landed for human consumption, might finally end up being used for reduction to fish meal and fish oil. This could happen either because the fish could not be sold on the market (below the minimum price) or because the fish were rejected due to hygiene regulations. For this reason for some species the amount intended sold for human consumption can thus be less than the actual landings for human consumption.

The Community market arrangement

The Common Fishery Policy provides for a common marketing system for fish and fish products that includes a price mechanism and a set of trade and marketing standards⁴.

Marketing standards

According to the marketing standards the fish must be classified in size categories (1, 2, 3 etc. with 1 being the largest) and in quality categories (E=extra, A=first and B=second class). Further specifications of the classification standards are given in the Regulation on marketing standards⁵.

Minimum price system

A system ensures members of an approved producer organization a minimum price for all landings, provided that the marketed fish complies with the marketing standards. The producer organization can, within the limits given by the EU, fix a withdrawal price, below which members are not allowed to sell the fish. If a quantity of fish cannot be sold at a price above the fixed withdrawal price, the producer organization will withdraw the quantity concerned from the market and pay compensation to the fisherman.

The withdrawn quantities cannot be reintroduced on the market as a competitive commodity but has to be processed to a different product. In Denmark all withdrawn quantities are sold for reduction to fish meal and fish oil.

¹ Ministerial Order No. 1175 of 17 December 1999 on registration and control of information on landings of fish from fishing vessels and on import of fish. Plus for Danish fishermen landing in foreign ports, Ministerial Order No. 31 of 24 January 1996 on export of fish and fish commodities.

² Distributions of the catches in the industrial fishery into species are prepared in the working groups set up by the International Council of the Exploration of the Sea.

³ Ministerial Order No. 155 of 27 February 1998, with amendments, on handling and storage of fish and fish commodities onboard fishing vessels.

⁴ Council Regulation (EEC) No. 104/2000 of 17 December 1999 on the common organization of the market in fishery products and aquaculture products (EFT No. L 17/22 of 21 January 2000).

⁵ Council Regulation (EEC) No. 2406/96 of 26 November 1996 on the common standards of commerce in fishery products (EFT No. L 334 of 23 December 1996), with amendments.